

Arbets- och miljömedicin i Norra regionen 2015

Utredningsuppdrag Projektbeskrivning

Utredning

Vid förbundsledningens sammanträde 2012-02-29 § 6, rapporterades ett utredningsuppdrag beträffande arbetsmedicin i norra regionen.

Utredningen föreslog:

- att en förlängning av nuvarande regionavtal sker för åren 2012-2014 med tydligare formuleringar enligt punkt 5.5 i utredningen
- att uppdra till förbundsledningen att med den regionala styrgruppen (f.d. chefsrådet) för arbets- och miljömedicin Norr, inkl representanter från Jämtland läns landsting och Norrbottens läns landsting, att ta fram ett beslutsunderlag för en samlad regional arbetsmedicinsk verksamhet från 2015. I detta ligger att även beakta infrastrukturella faktorer
- att förbundet beslutar att uppdra till förbundsledningen om ett fortsatt arbete för att under 2014 presentera ett beslutsunderlag om en samlad regional arbets- och miljömedicinsk verksamhet med huvudplacering i Umeå från 2015.

Förbundsledningen beslutade att uppdra till förbundsledningen att fortsatt handlägga frågan utifrån utredningens förslag och därvid särskilt beakta kvinnodominerande arbetsplatser.

Bakgrund om kunskapsområdet arbets- och miljömedicin

(fritt ur "Arbets- och miljömedicinska kliniker i Sverige – en översikt", 2012)

Genom åren har kunskapsområdet arbetsmedicin (tidigare yrkesmedicin) vidgats från ett initialt fokus på kemiska och fysikaliska hälsorisker till att omfatta också ergonomiska och beteendemässiga arbetsmiljöförhållanden. Hälsorisker i den yttre miljön har fått en allt större uppmärksamhet och miljömedicin är numera en del av de nuvarande Arbets- och miljömedicinska klinikernas uppdrag (såväl på länsklinik- som regionnivå). Läkerspecialiteten, Arbets- och miljömedicin, är gemensam för arbets- och miljömedicin och också med företagshälsovård.

All arbets- och miljömedicinsk verksamhet genomsyras av ett preventivt perspektiv och är således en viktig resurs i hälso- och sjukvårdens folkhälsoarbete. Verksamheten kräver ett tvärvetenskapligt angreppssätt med nära samarbete mellan personal med olika specialistkompetenser inom medicin, teknik, psykologi, ergonomi och beteendevetenskap. En nära samverkan sker med den arbets- och miljömedicinska forskningen vid universitetsheter.

Verksamheten vid landets Arbets- och miljömedicinska kliniker har en rad centrala uppgifter

- patientutredningar vid misstänkt arbetsmiljö- och miljörelaterad sjukdom
- utredningar av misstänkta samband mellan faktorer i arbetsmiljö och/eller yttre miljö och ohälsa. Gäller både nya eller oväntade samband som välkända risker i nya miljöer.
- rådgivning och riskbedömning avseende hälsorisker i arbetsmiljö och yttre miljö
- information och utbildning i arbets- och miljömedicinska frågor
- vara ett regionalt kompetenscentrum, (gäller vissa verksamheter, däribland Arbetsmedicin i Norr)

Arbets- och miljömedicin ger expertstöd till hälso- och sjukvården, privatpersoner, arbetsgivare, fackliga organisationer, kommuner och länsstyrelser genom telefonrådgivning, ärendehantering, tematiska kurser, andra undervisningsinsatser samt genom metodutveckling.

Efter Arbetslivsinstitutets nedläggning 2007 har de arbets- och miljömedicinska klinikerna fått en allt viktigare roll som kunskaps- och kompetensbärare. Klinikerna speglar en viktig roll för att tydliggöra arbetsmiljöns och den yttre miljöns betydelse för en god hälsa och de utgör en stor kompetensresurs för det förebyggande arbetsmiljöarbetet, i samverkan med företagshälsovården. Det kommande generationsskiftet inom den medicinska specialiteten (än mer uttalat inom företagshälsovården) ställer stora krav på såväl bibehållande som fortsatt uppbyggnad av både bred och djup kompetens.

Den nära samverkan med universitetens arbets- och miljömedicinska forskning som finns vid alla kliniker borgar för att viktiga frågeställningar och problemområden når forskarna och att nyvunnen kunskap kan spridas. Arbets- och beteendemedicinskt centrum (AB-centrum) är 2012 VLL:s tredje största ALF-enhet vilket innebär en omfattande kliniskt patientnära forskning inom basenhetens, däribland Arbets- och miljömedicins, kunskapsområde.

Den arbetsmedicinska verksamheten har av hävd varit anslagsfinansierad, och är fortfarande så i norra regionen med undantag för Norrbotten. Den miljömedicinska verksamheten, som vuxit fram under senaste decenniet är anslagsfinansierad i hela landet. Det finns betydande regionala olikheter vad gäller uppdragens omfattning, och därmed klinikernas och landstingsbidragens storlek liksom vilken arbets- och miljömedicinsk service som kan ges åt befolkningen. På några håll i landet finns separata landstingsfinansierade verksamheter inom området stress- och beteendemedicin medan andra kliniker har integrerad sådan verksamhet. I Västerbotten finns Stressrehabilitering och Beteendemedicin som separata avdelningar, med länsklirikuppdrag, inom AB-centrum.

Inom norra regionen har en uppbyggnad av regional klinisk miljömedicinsk verksamhet påbörjats under 2012 där verksamheten är organiserad som en sektion under avdelningen Arbets- och miljömedicin, AB-centrum, NUS.

Utredningens inriktning

Utifrån vad som är aktuellt inom kunskapsområdet samt också med hänsyn till regionala aspekter är ett utredningsuppdrag som omfattar en samlad regional arbets- och miljömedicinsk verksamhet av intresse.

Syftet med denna större överblick är att tydliggöra de kommunikationsvägar och arenor som bör skapas i en god infrastruktur för att tillvarata och utveckla kunskaper och resurser inom området på bästa möjliga sätt. Utredningen begränsas då inte till enbart överväganden om organisation för arbets- och miljömedicin som enskilt kunskapsområde, utan sätter in arbets- och miljömedicin i ett större relevant sammanhang.

Utredningens bör således beskriva

- Relevanta angränsande kunskapsområden
- Avnämare

- Utifrån denna omvärldsbild beskriva de mervärden som kan uppnås i olika grader av samverkan

- Föreslå utformning av arbetssätt som stöder dessa mervärden
- Föreslå en organisation som möjliggör det önskade arbetssättet
- Förslag till framtida uppdrag

Utredningens metod och exakta tidplan utarbetas i samarbete med projektledare och utredare.

Projektets utformning

Förbundsdirektören för NRF är projektledare. Projektet koordineras av en projektkoordinator. För utredning anlitas en extern kompetens med erfarenhet från kunskapsområdet och gärna av liknande utredningsuppdrag. Utredaren finansieras inom ramen för de medel som landstingen avsatt för arbets- och miljömedicin.

NRF beredningsgrupp utgör styrgrupp. Projektledaren rapporterar till styrgruppen.

Till projektet bör knytas referensgrupper där styrgrupperna för Arbetsmedicin respektive Miljömedicin utgör en referensgrupp. Mindre arbetsgrupper etableras för olika frågeområden.

Ytterligare referensgrupper med företrädare för bl.a. avnämare kan också behöva utses.

Tidplan

Med målsättningen att utarbeta ett förslag till hur den Arbets-och miljömedicinska verksamheten ska utformas till 2015 bör utredningen genomföras under 2013. På så sätt ges utrymme för beslutsprocesser under 2014.

Utredningens resultat bör presenteras för förbundsdirektionen i februari 2014

